

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 31. juuli 2026
(OR. en)

12301/26

Institutsioonidevahelised
dokumendid:
2023/0111(COD)
2023/0113(COD)

EF 219
ECOFIN 1066

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Teema:	KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA KESKPANGALE, EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE Pangandussektori konkurentsivõime ja ühtne pangandusturg

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 17.7.2026
COM(2026) 615 final

**KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA
KESKPANGALE, EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING
REGIOONIDE KOMITEELE**

Pangandussektori konkurentsivõime ja ühtne pangandusturg

{SWD(2026) 615 final}

**KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA
KESKPANGALE, EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING
REGIOONIDE KOMITEELE**

Pangandussektori konkurentsivõime ja ühtne pangandusturg

1. Pangandussektori roll ELi majanduses

Pankadel on ELi majanduses võtmeroll ning konkurentsivõimeline pangandussektor on äärmiselt oluline kasvu, innovatsiooni ja strateegiliste prioriteetide rahastamiseks. Pankade konkurentsivõime tugineb ka hästi toimivale ja stabiilsele majandusele ning sõltub sellest. Pangad on ELi kodumajapidamiste, suurettevõtete ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate jaoks peamine rahastamisallikas. Lisaks oma traditsioonilisele rollile laenuandjana hõlbustavad pangad juurdepääsu kapitaliturgudele, aidates ettevõtjatel hankida omakapitali- ja võlapõhist rahastust ning võimaldades säästjatel investeerida. Kiiresti muutuval geopoliitilisel maastikul on need pangandussektori mitmesugused rollid ELi strateegilise autonoomia säilitamiseks veelgi olulisemad. Pankade roll on äärmiselt tähtis ELi äriühingute kasvavate rahastamisvajaduste täitmiseks, eeskätt strateegilistes sektorites.

Euroopa hoiuste ja investeeringute liidu strateegiaga¹ parandatakse viisi, kuidas ELi finantssüsteem hõlbustab säästude suunamist tootlikesse investeeringutesse. Strateegiaga nähakse ette tõhus ja integreeritud pangandussektor, mis põhineb ühtsetel eeskirjadel ja väljakujunenud pangandusliidul. Strateegia ja käesolevas aruandes kirjeldatud ettepanekud on kooskõlas ELi konkurentsivõime kompassiga,² Letta³ ja Draghi⁴ aruannetes esitatud soovitusetega, ühtse turu strateegiaga,⁵ tegevuskavaga „Üks Euroopa, üks turg“⁶ ning regulatiivse korrastamise tegevuskavaga⁷. Selleks et toetada ELi majandust laiemalt, peab konkurentsivõimeline pangandussektor suutma toimida võimalikult sujuvalt üle piiride, pakkuda säästjatele ja investoritele laiemat tootevalikut ning saavutada kooskõlas usaldatavusnõuete ja konkurentsieeskirjadega sobilik suurus. Samal ajal peab konkurentsivõimeline pangandussektor olema piisavalt paindlik, järgima mitmekesiseid ärimudeleid ning suutma soodustada innovatsiooni ja rahuldada uute turuletulijate vajadusi.

ELi pangandussektor ja kapitaliturg sõltuvad teineteisest ning peaksid arenema paralleelselt. Pangad võivad soodustada ELi kapitaliturgude arengut, eelkõige piiriülese, saades samal ajal kasu seotud investeeringute ja ettevõtetele suunatud teenustega kaasnevatest märkimisväärtetest tuluvoogetest. Pangad võivad tegutseda koos investoritega näiteks kohandatud toodete arendamise või emissioonide tagamise teel. Tõhusam ja integreeritud kapitaliturg omakorda võib aidata pankadel nii riigisiselt kui ka rahvusvaheliselt oma konkurentsivõimet parandada. ELis ei aitaks see pangandussektori ja kapitaliturgude vastastikune täiendavus mitte üksnes rahastada majandust, sealhulgas strateegilisi prioriteete, vaid vähendaks kriitilise tähtsusega finantsteenuste puhul ka sõltuvust välismaistest rahvusvahelistest pankadest.

¹ Euroopa Komisjon (2025), „Hoiuste ja investeeringute liidu strateegia“.

² Euroopa Komisjon (2025), „ELi konkurentsivõime kompass“.

³ Enrico Letta (2024), „Much more than a market“ (Palju enam kui turg).

⁴ Mario Draghi (2025), „The future of European competitiveness“ (Euroopa konkurentsivõime tulevik).

⁵ Euroopa Komisjon (2025), „Ühtse turu lihtsamaks, sujuvamaks ja tugevamaks muutmise strateegia“.

⁶ Euroopa Komisjon (2026), „Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni tegevuskava „Üks Euroopa, üks turg““.

⁷ Euroopa Komisjon (aprill 2026), teatisele „Lihtsam, selgem ja paremini täidetav ELi normistik“ lisatud regulatiivse korrastamise tegevuskava.

Halvasti toimiv või ebakindel pangandussektor ei saa oma majanduslikku rolli tõhusalt täita ega ELi äriühingute kasvavate investeerimisvajaduste täitmist toetada. Seega peab ELi pangandussektor olema piisavalt usaldusväärne ja võimalikele šokkidele vastupidav ning selle põhinäitajad (näiteks kasumlikkus, turuväärtus, omakapitali tulusus, ökonoomsed kulustruktuurid, usaldusväärne juhtimine) peavad olema kindlad ning kapitali ja likviidsuse tasemed sobivalt kalibreeritud. Seda vastupidavust võib pidada pangandussektori konkurentsivõime määrava tähtsusega aspektiks.

Käesoleva teatise ja sellele lisatud komisjoni talituste töödokumendiga täidab komisjon oma kohustuse hinnata ELi pangandussektori konkurentsivõime hetkeolukorda. Järgmistes jagudes on tutvustatud sektori vastupidavuse ja üldiste tulemuste parandamisel viimase 15 aasta jooksul tehtud suuri edusamme, kirjeldatud peamisi veel lahendamist vajavaid probleeme ja pakutud välja positiivsed tulevikku suunatud edasised sammud. Teatis tugineb ulatuslikele konsultatsioonidele kõikide sidusrühmadega, mille eesmärk oli tagada, et analüüs, hinnang ja järeldused põhinevad tõenditel, nagu on kirjeldatud lisatud komisjoni talituste töödokumendis.

ELi pangandussektori konkurentsivõime kaalumisel tuleb kõigepealt tunnistada, et eri eesmärkide saavutamisel on vaja teha kompromisse, mis hõlmavad järgmist.

- *Soodustada tuleb innovatsiooni ja kestlikku majanduskasvu, säilitades samal ajal vastupidavuse.* ELi majanduses innovatsiooni ja kasvu soodustamiseks on vaja vastutustundlikku kultuurimuutust ning panku käsitleva õigusraamistiku teatavat tasakaalustamist, mis tähendab liikumist praeguselt sageli riskikartlikult lähenemisviisilt vastutustundlikele ja mõõdetud riskidele avatud lähenemisviisi suunas. Komisjonil on siinkohal võtmeroll, kuna ta peab analüüsima seda, milline on asjakohane riskitase, mida süsteem tervikuna suudab taluda. Säilitada tuleb aga pangandussektori vastupidavus, mis on kestliku majanduskasvu eeltingimus.
- *Eeskirjade ühtlustamine ELi tasandil tähendab liikmesriikide kaalutusõiguse vähenemist.* Integreeritud ELi pangandussektori ülesehitamine nõuab tõeliselt ühtseid eeskirju, kuid seda ei ole võimalik saavutada, kui jätkub ülereguleerimine, lahknev rakendamine, aruandluse dubleerimine või ühinemiste vallas riiklike volituste ületamine.
- *ELi pangandussektori integreerimisega peavad kaasnema asjakohased kaitsemeetmed õigustatud muredega tegelemiseks.* Pangandussektori integreerimiseks tuleb muuta praegusi suhteid asukoha- ja vastuvõtivate liikmesriikide vahel ning see on aktsepteeritav üksnes juhul, kui finantsstabiilsus on võrdselt kaitstud kõikides liikmesriikides.
- *Konkurentsivõime parandamiseks võetud meetmed võivad eelduste kohaselt mõjutada pankade kapitalinõuete taset.* Turgude parem integreerimine, kattuvuste kõrvaldamine, õigusraamistiku lihtsustamine, teatavate nõuete puhul kasutatavate meetodikate ühtlustamine või proportsionaalsuse ulatuslikum järgimine mõjutab teatavates

poliitikavaldkondades teatavate pankade suhtes kohaldatavaid nõudeid ning seda tuleb üldist mõju arvesse võttes hoolikalt kalibreerida.

Nende eri kompromisside haldamine nõuab nii tehnilisi eksperditeadmisi kui ka poliitilisi otsuseid, et pangandussektoris riskide võtmise ja vastupidavuse vahelist tasakaalu hoolikalt korrigeerida. Seda tehakse käesolevas aruandes kirjeldatud meetmete abil ja pangandussektori konkurentsivõime pideva jõulisema jälgimise teel komisjoni poolt.

2. Edusammud ja veel lahendamata probleemid ELi ühtsel pangandusturul

Vastusena ülemaailmsele finantskriisile on EL koostanud pankadele ühtsed eeskirjad ning reforminud oma järelevalve-, kriisilahendus- ja makrotasandi usaldatavusraamistikke. Viimase 15 aasta jooksul on need reformid aidanud suurendada pankade vastupidavust ja hõlbustanud vajaduse korral tõhusat kriisiohjet. Pangandusliidus antakse kõikidele pankadele tegevusluba ühtse järelevalvemehhanismi alusel, mille kaudu tehakse otsest järelevalvet 111 panga üle, kelle varad moodustavad 85 % pangandussektori koguvarest. Nende pankade puhul teostatakse vastutust kriisivalmiduse ja -ohje eest ühtse kriisilahenduskorra kaudu, mida toetatakse ühtsest kriisilahendusfondist (SRF) enam kui 81 miljardi euroga. Riiklikud hoiuste tagamise skeemid on hästi rahastatud ja neid on tugevdatud, et tagasimaksmine saaks toimuda kiiresti, suurendades seeläbi hoiustajate kindlustunnet. Euroopa Pangandusjärelevalvel (EBA) on olnud keskne roll ühtsete eeskirjade koostamisel ja kogu ELis järelevalvealase ühtsuse tugevdamisel ning Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu on osalenud varajase hoiatamise süsteemis ja aidanud rakendada liikmesriikide makrotasandi usaldatavusmeetmeid.

Õiguslike ja institutsionaalsete reformide tagajärjel on ELi pangandussektor põhjalikult ümber kujundatud. Vastupidiselt ülemaailmsele finantskriisile eelnenud ajavahemikule on ELi pangad vastupidavad ning nende kapitali- ja likviidsuspositsioonid on tugevad. Kõnealune vastupidavus on leidnud korduvalt kinnitust Euroopa Pangandusjärelevalve ja Euroopa Keskpanga (EKP) läbiviidavates kogu ELi hõlmavates stressitestides, sealhulgas viimases, 2025. aastal korraldatud testis⁸. Veelgi olulisem on, et ELi pangandussektori vastupidavus osutus tõendatult tõhusaks reaalses oludes: COVID-19 pandeemia, pärast Venemaa täiemahulist sõjalist sissetungi Ukrainasse aset leidnud energiašoki ning Ameerika Ühendriikide ja Šveitsi panganduskriisi ajal 2023. aasta kevadel. Pangad leevendasid šokki, mitte ei võimendanud majanduslikku stressi. Alates 2023. aastast on ELi pangad uuesti saavutanud püsiva kasumlikkuse, jõudes kriisieelse omakapitali tulususeni, millest nähtub, et vastupidavus ja kasumlikkus ei pruugi teineteist välistada.

ELi pangandussektor on vastupidav ja kasumlik, kuid riikide kaupa äärmiselt killustatud, samuti esineb seal mitmeid õigusraamistiku ja selle rakendamisega seotud probleeme. Need probleemid tuleb lahendada, et pangad saaksid põhjalikumalt osaleda

⁸ Üksikasjalikumad andmed on esitatud Euroopa Pangandusjärelevalve ([link](#)) ja Euroopa Keskpanga ([link](#)) läbiviidud ja kogu ELi hõlmanud 2025. aasta stressitesti aruandes.

märkimisväärsete investeerimisvajaduste täitmisel, mis Draghi aruande kohaselt on 1 200 miljardit eurot aastas, eesmärgiga säilitada konkurentsivõime, teha edusamme kaksikülemineku valdkonnas, tugevdada julgeolekut ja vastupidavust ning säilitada tehnoloogiline sõltumatus, mis tähendab vajadust investeerida eeskätt sellistesse strateegilistesse sektoritesse nagu süvatehnoloogia, puhas tehnoloogia, kaitse, tehisintellekt ja biotehnoloogia.

Komisjon on teinud kindlaks **kolm peamist probleemi, mis piiravad pangandussektori potentsiaali ELi majanduse tõhusal toetamisel**. Esiteks on sektor liiga killustatud, mis takistab laienemist, tõhususe suurenemist, ressursside produktiivset kasutamist ja riigipiirideülest geograafilist mitmekesistamist. Teiseks saaks rahvusvaheliste standardite ELi õigusraamistikku ülevõtmisel paremini arvesse võtta liidu eripärasid ja see võiks olla proportsionaalsem. Kolmandaks on ELi õigusraamistiku teatavad aspektid ülemäära keerulised ja koormavad ning neid tuleks lihtsustada. Kõigi nimetatud kolme probleemi lahendamine on äärmiselt oluline sellise pangandussektori ülesehitamiseks, mis ei ole mitte ainult vastupidav, vaid ka toetab paremini ELi majandust, rahastades kestlikku majanduskasvu, innovatsiooni, julgeolekut ja pikaajalist jõukust.

2.1. Killustatus riikide kaupa

ELi pangandussektori piiriülene integreeritus on viimastel aastatel paranenud, kuid selle tase ei ole endiselt rahuldav. Peamiselt on integratsioon toimunud pankadevahelisel turul ning muu piiriülene tegevus on jätkuvalt väga piiratud. Näiteks piiriülene ettevõtetele laenu andmine moodustab euroalal vaid ligikaudu 16 % kõikidest ettevõtetele antavatest laenudest⁹. See on peamiselt tingitud probleemidest seoses teistes liikmesriikides ilma panga füüsilise kohalolekuta klientideni jõudmisega või uutel turgudel orgaaniliselt või piiriülese konsolideerimise teel laienemise ja seal panga esinduse loomisega. Alates ülemaailmsest finantskriisist on ELi pangandussektor peaaegu eranditult konsolideerunud riigisiselt, sest piiriüleste ühinemiste ja omandamiste arv on üle ELi märkimisväärselt vähenenud, kuigi 2025. aastal see kasvas. Selle tulemusel on paljud ELi pangagrupid suhteliselt suured võrreldes oma asukohaliikmesriigi majanduse, kuid mitte ELi ega pangandusliidu majanduse suuruse ega rahvusvaheliste konkurentidega.

Pangandussektori killustatus kajastab väga selget riiklikku mõõdet ELi õigusraamistikus.

- **Erinevalt muudest jurisdiktsioonidest nõutakse ELi õigusraamistikuga piiriülestelt pangagrupidelt kapitali- ja likviidsusnõuete täitmist nii konsolideeritud kui ka tütarettvõtjate tasandil.** See element ei võimalda sellistel gruppidel hallata rohkem neid vahendeid keskselt grupi tasandil, mis vähendab tõhusust. Lisaks piirab see piiriüleste pangagruppide tõhusust, sisuliselt tõkestades

⁹ Euroopa Keskpang (2026), „[ECB response to the Commission consultation on the competitiveness of the EU banking sector](#)“ (EKP vastus komisjoni konsultatsioonile ELi pangandussektori konkurentsivõime teemal).

piiriüleseid ühinemisi. ELi pangagruppide piiriüleste tütarettevõtjate likviidsuspiirangute kõrvaldamine vabastaks hinnanguliselt ligikaudu 230 miljardi euro ulatuses kvaliteetseid likviidseid varasid¹⁰. Kõnealune tugev riiklik mõõde usaldatavusnõudeid käsitlevates õigusaktides kajastab muret seoses panga maksejõuetuse võimaliku mõjuga piiriüleste tütarettevõtjate asukohaliikmesriikide majandusele. See mure püsib hoolimata ühtsete eeskirjade rakendamisest, pankade saavutatud kõrgest vastupidavuse tasemest ja edusammudest pangandusliidu arendamisel (mis ei ole küll veel lõpule viidud, eelkõige kuna puudub kogu pangandusliitu hõlmav hoiusekindlustuse mehhanism). Muud killustatuse püsimist mõjutavad usaldatavusnõuetega seotud tegurid on omamaiste ja piiriüleste grupisestest riskipositsioonide erinev käsitlemine, usaldatavusnõuete heterogeensus ja prognoositavuse puudumine nende kehtestamisel ning ebapiisav koordineerimine järelevalve-, kriisilahendus- ja makrotasandi usaldatavusjärelevalve asutuste vahel.

- **Killustatust põhjustavad ka ülereguleerimine liikmesriikides ja erinevused ELi normide ülevõtmisel.** Need elemendid vähendavad ühtsete eeskirjade tõhusust ning muudavad pangagruppide piiriülese tegevuse koormavaks ja kulukaks. Samal ajal võib seda mõju süvendada ulatuslikum tuginemine õigusraamistikus sisalduvatele pehme õiguse vahenditele, mida pankade nõuetele vastavuse eest vastutavad ametnikud ja välisaudiitorid sageli tõlgendavad ELi ja liikmesriikide pädevate asutuste kehtestatud siduvate piirangutena.
- **Liikmesriikide sekkumine pankade ühinemisse ei võimalda pankadel saavutada mastaapsust ELi tasandil.** Liiga tihti piiravad ELi pankade võimekust konsolideeruda põhjendamatud sekkumised liikmesriigi tasandil. Selle tagajärjel ei ole nendel pankadel võimalik ELi tasandil piisavat mastaapi saavutada,¹¹ muu hulgas piiriüleste ühinemiste teel. See mõjutab nende väärtust ja võimekust suurendada tõhusust, piirab nende suutlikkust pakkuda kodumajapidamistele ja ettevõtjatele kriitilise tähtsusega finantsteenuseid ning takistab neil ülemaailmsel finantsturgudel äri- ja investeerimispangandusalases tegevuses tulemuslikult konkureerida.
- **Piiriülest pangandustegevust piiravad riiklikud eeskirjad või erinevused muid valdkondi kui usaldatavusnõudeid käsitlevate ELi normide ülevõtmisel.** Nende usaldatavusnõuetega mitteseotud tõkete hulka kuuluvad rahapesuvastane kontroll,

¹⁰ Euroopa Keskpank (2026), „[ECB response to the Commission consultation on the competitiveness of the EU banking sector](#)“ (EKP vastus komisjoni konsultatsioonile ELi pangandussektori konkurentsivõime teemal).

¹¹ Mastaap on oluline tegur, mis määrab kindlaks panga panuse majandusse mitmes investeerimispangandusalase tegevusega seotud valdkonnas, näiteks riigi- või kommertsvõlakirjade emissioonide tagamine, aktsiaemissioonid, kontohaldusteenused, esmasvahendamine euroga kauplevatel valuutaturgudel ja tuletisinstrumentide turgudel, ühinemiste ja omandamistega seotud nõustamine ja tehingute struktureerimine, suurte kriitilise tähtsusega projektide rahastamine jms.

tsiviilõigus, andmekaitse, maksustamine,¹² maksejõuetusõigus ja võõrandamist käsitlevad normid ning teatavad tarbijakaitse-eeskirjad, mis on ELi tasandil küll mõningal määral ühtlustatud, ent mida ei kohaldata liikmesriikides ühetaoliselt. Erinevate riiklike eeskirjade rakendamine võib vähendada pankade stiimuleid tegeleda piiriüleste teenuste osutamisega, eeskätt jaepanganduses. Tänapäeva üha digitaalsemaks muutuv keskkonnas on üks oluline piirang seotud IT-platvormidega, mille pangad on välja töötanud riigisisese turu vajaduste täitmiseks ja mida ei saa samal kujul kogu ELis hõlpsalt kasutusele võtta. See piirab piiriülese panganduse ärimudelit ja pankadevahelist konkurentsi, vähendab klientide valikuid ja tõstab hindu.

2.2. *Rahvusvaheliste standardite rakendamine, võttes arvesse ELi eripärasid*

EL on võtnud kohustuse järgida Baseli pangajärelevalve komitee kehtestatud rahvusvahelisi standardeid ja finantsstabiilsuse nõukogu soovitusi. Rahvusvaheliste standardite rakendamine on äärmiselt oluline finantsstabiilsuse kaitsmiseks ja võrdsete võimaluste säilitamiseks. Vastupidiselt teistele jurisdiktsioonidele kohaldatakse ELis rahvusvahelisi standardeid kõikide pankade suhtes, et säilitada ühtse turu terviklus. ELis on üle 4 500 panga ja ligikaudu 650 pangagruppi, mis moodustavad liidu majandust rahastava mitmekesise panganduse ökosüsteemi. Pankade hulka kuuluvad nii keerukad ülemaailmselt tegutsevad süsteemse tähtsusega pangad kui ka traditsioonilisemat või vähem keerukat ärimudelit järgivad väiksemad pangad, kes toetavad kohalike VKEde rahastamist, sealhulgas vähem arenenud piirkondades. Pankade rolli tõttu ELi majanduse rahastamisel peaks õigusraamistik võimaldama neil rahastada paljusid eri liiki äriühinguid alates pikaajaliselt tegutsenud ettevõtjatest kuni kiiresti kasvavate digivaldkonna äriühingute, sealhulgas idu- ja kasvufirmadeni. Peale selle sõltub Euroopa turg pangalaenudest oluliste pikaajaliste strateegiliste investeeringute rahastamisel. Hoolimata jõupingutustest seda mitmekesisust õigusraamistikus kajastada, kohaldatakse jätkuvalt paljusid eeskirju, sõltumata pankade suurusest või ärimudelist, mille tulemusel tekitatakse nende jaoks ebavajalikku keerukust ja halduskoormust.

Suured ELi pangad konkureerivad ülemaailmselt ja peavad tegutsema keskkonnas, kus rahvusvaheliste standardite rakendamine on jurisdiktsioonide lõikes erinev. Kokkulepitud rahvusvaheliste standardite rakendamisel esinevad lahknevused ja viivitused mõnedes suurtes jurisdiktsioonides on süvendanud muret seoses ELi pankade konkurentsivõimega ülemaailmsel turgudel. Et kõrvaldada väga ebavõrdsed konkurentsitingimused, mis tulenevad asjaolust, et kolmandate riikide jurisdiktsioonides ei järgita rahvusvahelisi standardeid, jälgib komisjon ka edaspidi hoolikat rahvusvahelist

¹² Euroopa Komisjon avaldas hiljuti väliskonsultandi läbiviidud [uuringu](#) finantssektori praeguse maksuraamistiku kohta. Uuringus vaadeldakse nii käibemaksu, millest enamik põhifinantsteenuseid on vabastatud, kui ka liikmesriikide tasandil kohaldatavaid valdkondlikke makse ELis.

olukorda ja kasutab kättesaadavaid regulatiivseid vahendeid, kaitstes samal ajal finantsstabiilsust.

Peale selle lisavad ELi õigusraamistik ja selle paljude eri ametiasutuste osalusel toimuv rakendamine nõudeid, mis lähevad rahvusvahelistest standarditest kaugemale. Selles küsimuses erineb EL oluliselt muudest suurtest jurisdiktsioonidest. Euroopa pangandussüsteemi tunnuste ning ELi õigus- ja järelevalveraamistiku eripärade tõttu tuleb rahvusvaheliste standardite rakendamist hoolikalt kaaluda.

2.3. *Õigusraamistiku ülemäärane keerukus*

Ülemaailmsele finantskriisile järgnenud reformid on ELi pangandussektori vastupidavust küll oluliselt parandanud, ent õigusraamistik on muutunud ülemäära keerukaks.

- **Osaliselt tuleneb keerukus mitmekihilisest detailsest õigusraamistikust.** See raamistik põhineb kahel eraldiseisval tasandil: õigusaktid¹³ ja täiendavad järelevalvesuunised,¹⁴ mis paljudel juhtudel esinevad koos liikmesriikide täiendavate normidega. Kuigi kõnealused mitu kihti võimaldavad vajaduse korral teha kiireid ja kohandatud muudatusi, ilma et oleks vaja läbida pikaajalist õigusaktide muutmise protsessi, on need mõnikord ülemäära detailsed ja seega on nende rakendamine koormav, eriti väiksemate pankade jaoks. ELi raamistiku kasvav detailsus kajastab ka püüdlusi standardida ELi normide kohaldamist liikmesriikide tasandil. Sageli tekitavad ka pangad ise ebavajalikku keerukust ja detailsust, tõlgendades eeskirju üle või taotledes regulatiivseid ja järelevalvesuuniseid nõuete täitmisega seotud riskide minimeerimiseks.
- **Keerukust võivad tekitada ka aruandlus- ja avalikustamismõõduid.** Kuigi pankade esitatud andmed on vajalikud pankade üle järelevalve tegemiseks ja turu usaldusväärse toetamiseks, on aruandlus- ja avalikustamismõõduid muutunud paljudel juhtudel koormavaks, kulukaks ja dubleerivaks.
- **Keerukust suurendavad veelgi paralleelsed või mõnikord kattuvad eeskirjad mikrotasandi ja makrotasandi usaldatavusnõuete ning kriisilahenduse aspektide kohta.** See tuleneb asjaolust, et pangandusraamistiku osi on reformitud eri etappides ja sageli isoleeritult. Lisaks on kaasseadusandjad liikmesriikide eripärad aja jooksul ELi õigusaktidesse suurel määral üle võtnud või need seal säilitanud. Kattuvused mitmesuguste nõuete vahel, mida pangad peavad samaaegselt täitma, võivad põhjustada dubleerimist ja piirata puhvri kasutatavust (kapitalihierarhia küsimus)¹⁵.

¹³ 1. tasand „raamõigusaktid“ (määrused või direktiivid) ja 2. tasand „tehnilised meetmed“ (delegeeritud ja rakendusaktid ning regulatiivsed ja rakenduslikud tehnilised standardid).

¹⁴ 3. tasand – „järelevalvealast ühtsust“ käsitlevad suunised (Euroopa järelevalveasutuste suunised), tõlgendavad küsimused ja vastused, arvamused, soovitusel ja järelevalvetavad ning horisontaalsed ootused.

¹⁵ Euroopa Pangandusjärelevalve (juuni 2026), „[EBA Report on Simplifying the Stacking Order of the EU Prudential and Resolution Framework](#)“ (EBA aruanne ELi usaldatavusnõuete ja kriisilahenduse raamistiku hierarhia lihtsustamise kohta).

Peale selle ei ole kolme eraldiseisva, ent omavahel seotud usaldatavusnõuete valdkonna eeskirjade koostoime optimaalne.

- **Paljude osalejate tõttu puudub õigusraamistiku rakendamisest terviklik ülevaade.** Õigusraamistiku rakendamises osalevad liikmesriikide järelevalveasutused, makrotasandi usaldatavusjärelevalve asutused, riiklikud kriisilahendusasutused, Euroopa Keskpank, Ühtne Kriisilahendusnõukogu, Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu ja Euroopa Pangandusjärelevalve, mis tekitab märkimisväärsed koordineerimisprobleeme. Pangandusliit on olukorda küll parandanud, pakkudes selle kohaldamisalasse kuuluvatele suurematele pankadele ühtset järelevalvet ja kriisilahendust, ent piisavalt ei võeta arvesse eri ametiasutuste kehtestatud nõuete koostoimet, nende kombineeritud mõju ega seda, mil määral sellest tulenevad ebatõhusused ELi kodumajapidamistele ja ettevõtjatele üle kanduvad.

3. Edasised sammud ELi pangandussektori jaoks

ELi pangandussektori ees seisvate probleemide ulatus ja laad nõuavad sidusaid, tulevikku suunatud, terviklikke ja kaugele ulatuvaid poliitikameetmeid, mis vastavalt parema õigusloome põhimõtetele põhinevad mõjuhinnangul. Vaid teatavate probleemide lahendamise nimel tegutsemine ei ole piisav, et luua tingimused konkurentsivõime jätkusuutlikuks ja struktuurseks parandamiseks ning tagada, et need täiustused jäävad aja jooksul püsima. Kõnealune pakett koosneks seadusandlikest ja muudest meetmetest, sealhulgas meetmetest, millega lihtsustatakse ja ühtlustatakse kapitalinõuete reguleerimist. Kavandatud meetmetega toetatakse turgude integreerimist kõikide liikmesriikide finantsstabiilsust kaitsvate asjakohaste meetmete abil, et tagada rahvusvaheliste standardite rakendamisel ELi eripärade ulatuslikum arvessevõtmine ja proportsionaalse lähenemisviisi järgimine, pöörates suurt tähelepanu ELi õigusraamistiku lihtsustamisele kõikides tulevastes ettepanekutes. See hõlmab Euroopa Pangandusjärelevalve tehniliste standarditega seotud volituste prioriteetsuse alandamise vormistamist, nagu on arutatud kaasseadusandjatega.

3.1 Asjakohaseid kaitsemeetmeid hõlmava integratsiooni soodustamine

Riigiti toimuva killustatusega seotud ebatõhusus vähendab ilmselgelt ELi pangandussektori konkurentsivõimet ja see tuleb kõrvaldada, võttes meetmeid mitmes valdkonnas.

- ***Usaldatavusnõuetega seotud integratsioonitõkete kõrvaldamine***

ELi pangagrupid peavad täitma usaldatavusnõudeid igal tasandil alates peamisest emattevõtjast kuni iga individuaalse tütarettevõtjani. ELi õigus võimaldab neist eeskirjadest erandeid teha, kuid enamjaolt juhul, kui tütarettevõtja asub emattevõtjaga samas liikmesriigis. Piiriüleste gruppide suhtes kohaldatavad usaldatavusnõuded pakuvad asukohaliikmesriigile kindlustunnet kohaliku finantsstabiilsusega seotud küsimustes, kuid võivad takistada ressursside tõhusat jaotamist nende gruppide siseselt ning lõppkokkuvõttes mõjutada nende üldist tulemuslikkust ja vastupidavust. Piiriüleste gruppide üle järelevalvet

tegevatel asutustel peaks olema õigus tagada, et likviidsus ja kapital jaguneb emaettevõtja ja tema tütarettevõtjate vahel tõhusamalt, sealhulgas stressiolukordades. See võimaldaks piiriülestes pangagruppides ressursse tõhusamalt jaotada, mis loob suuremad võimalused mastaabisäästuks ja riskide hajutamiseks (eelkõige seoses riiginõuetega¹⁶) ning vähendab kodumajapidamiste ja ettevõtjate kulusid. Need eelised parandaksid pangandussektori üldist konkurentsivõimet ja toetaksid ELi põhiprioriteetide rahastamist. Piiriüleste gruppide tegevuse ülesehitus peaks põhinema usaldatavusnõuetele ja konkurentsipoliitika nõuetele vastavatel äriotsustel ning liikmesriikide ametiasutused ei peaks sellesse põhjendamatult sekkuma.

Sellega seoses teeb komisjon järgmist.

- *Teeb ettepaneku meetmete kohta, mis võimaldavad piiriülestel gruppidel suurendada tõhusust kapitali ja likviidsuse jaotamisel. Kogu grupi üle järelevalvet tegevatel asutustel peaks olema õigus tagada, et nõudeid täidetakse emaettevõtja tasandil, ning nõuda, et emaettevõtja jaotab tütarettevõtjatele õigeaegselt ja prognoositavalt piisavaid ressursse nii tavapärase tegevuse jätkumise korral kui ka kriisiolukordades. Selle õiguse teostamisel tuleks arvesse võtta piiriüleste pangagruppide mitmekesisust, sealhulgas grupi tütarettevõtjate laadi ja vastupidavust, samuti grupi integreerituse taset ja grupisisest võetud kohustuste taset. Samuti peaks selle õiguse teostamine põhinema sobilikel võlausaldajate ja hoiustajate kaitse meetmetel.*
- *Teeb ettepaneku meetmete kohta, millega tagada grupisiseste riskipositsioonide¹⁷ ühetaoline reguleerimine nii liikmesriigi kui ka ELi tasandil.*
- *Teeb ettepaneku meetmete kohta, mille abil kõrvaldada riiginõuete ülemäärane koondumine ja veelgi toetada pankade riigivõlakirjade portfelli mitmekesistamist.*
- *Kasutab oma nõuete täitmise tagamise vahendeid, kui ta teeb kindlaks, et liikmesriigid on rikkunud liidu õigust, eelkõige seoses ühinemistesse ja omandamistesse sekkumisega, mis võib kahjustada teenuste ja kapitali vaba liikumist ning Euroopa Liidu toimimise lepingus sätestatud asutamisvabadust. Ka ühinemisi käsitlevates uutes suunistes¹⁸ antakse liikmesriikidele selgemaid juhiseid asjaolude kohta, mille korral nad võivad sekkuda tehingutesse, mis kuuluvad ELi tasandi ühinemiskontrolli kohaldamisalasse.*

➤ *Asjakohaste kaitsemeetmete pakkumine*

¹⁶ Claudia Buch (2026), „[The bank-sovereign nexus: securing progress by completing the banking union](#)“ (Pankade ja riigi seos: edusammude tagamine pangandusliidu lõpuleviimise teel), milles on märgitud ka seda, et oma riigi eelistamine pankade hoitavate riiginõuete puhul on viimastel aastatel vähenenud, eeskätt ühtse järelevalvemehhanismi järelevalve alla kuuluvate suurpankade puhul.

¹⁷ Kõik samasse gruppi kuuluvate üksuste varad ja kohustused või nendevahelised finantssidemed.

¹⁸ Suunistes rõhutatakse, et ELi õigusega on selline liikmesriikide sekkumine lubatud ainult konkreetsetel põhjustel, mis ei ole seotud konkurentsi kaitsmisega. Sekkumine peaks piirduma sellega, mis on rangelt vajalik tegeliku õigustatud huvi kaitsmiseks, ning selle käigus tuleb järgida proportsionaalsuse ja mittediskrimineerimise põhimõtteid. [Ühinemisi käsitlevate uute komisjoni suuniste eelnõu](#), lk 90.

Usaldatavusnõuetega seotud integratsioonitõkete kõrvaldamist käsitlevate meetmetega peavad kaasnevad asjakohased kaitsemeetmed, millega tagatakse finantsstabiilsus kogu ELis. Püsib mure seoses sellega, et piiriüleste pangagruppide tütarettevõtjatel võib eriti kriisi ajal tekkida kapitali- ja likviidsuspuudujääk ning liikmesriikide ametiasutused peavad tulema nende maksejõuetusega toime ilma emaettevõtja piisava toetuseta.

Paljude piiriüleste gruppide tegevus lähtub *ühe isiku suhtes* kriisilahenduse algatamise strateegiast, mille kohaselt kriisiohjemeetmeid kohaldatakse emaettevõtja tasandil, toetades tütarettevõtjaid kahjumi ülespoole emaettevõtjale ja kapitali allapoole suunamise teel. Kui grupisisene toetus osutub ebapiisavaks, võivad tütarettevõtjad, eriti kui need on kohaliku majanduse jaoks olulise tähtsusega, muutuda haavatavaks, millega võib kaasneda riikliku hoiuste tagamise skeemi sekkumine¹⁹. Nende riskide kõrvaldamiseks tuleb tagada ametiasutuste usaldus, tagades, et kapital ja likviidsus ning taaste- ja kriisilahenduskavad on küllalt tugevad teenuste piisava osutamise säilimiseks ja kontrollimatute tulemuste vältimiseks. Samuti on vaja mehhanisme piiriülese grupi kui terviku rahandusliku usaldusväärsuse tagamiseks pärast kriisilahendusmenetlust, kui ta püüab uuesti finantsturgudele pääseda. Neid kaitsemeetmeid võivad edukalt pakkuda ühtne järelevalvemehhanism ja ühtne kriisilahenduskord, mida toetavad ühtsed eeskirjad. Kolmveerandi pangandusliiduga hõlmatud hoiuste üle teevad praegu otsest järelevalvet ühtne järelevalvemehhanism ja Ühtne Kriisilahendusnõukogu ning neid hoitakse pankades, mille puhul on kavandatud kriisilahendus ELi tasandil, mitte tegevuse lõpetamine riikliku maksejõuetusmenetluse alusel. Nendel pankadel on nõuetekohane kahjumi katmise võime ja võimalik juurdepääs ühtsele kriisilahendusfondile, mis juba tagab pangandussektoris vastastikuse kahju kõrgel tasemel katmise. Samal ajal võtab komisjon nõuetekohaselt arvesse pangandusliiduväliseid liikmesriike, kes tegutsevad muu institutsioonilise korralduse alusel.

Sellega seoses teeb komisjon järgmist.

- *Asendab Euroopa hoiusekindlustusskeemi käsitleva 2015. aasta ettepaneku uue ettepanekuga hoiusekindlustusraamistiku ülesehitus läbi vaadata ja seda lihtsustada, et viia pangandusliidu olemasoleva turvavõrgu raames nii kesksel kui ka liikmesriikide tasandil omavahel paremini kooskõlla vastutus kriisiohjemeetmete eest ja nende rahastamine ning vastutus hoiusekindlustusmeetmete eest ja nende rahastamine. Samuti käsitletakse ettepanekus hoiuste tagamise skeemide veel kõrvaldamata haavatavust likviidsuspuudujäägi suhtes. Eesmärk on tagada, et piiriülese grupi maksejõuetus ei tekitaks moonutusi üksikutes liikmesriikides ega kohustusi hoiuste tagamise skeemidele või liikmesriikide eelarvetele, ning et tagatud hoiused on kogu pangandusliidus võrdselt kaitstud. Üldiselt vähendab see hoiuste tagamise skeemide ja kriisilahendusfondide praegusest piiritlest tulenevat keerukust.*

¹⁹ Peale selle on hoiuste tagamise skeemid küll täielikult välja arendatud ja mõnega neist minnakse minimaalsest sihttasemest kaugemale, ent need on jätkuvalt haavatavad ühe või mitme väikepanga maksejõuetusest tingitud kohalike šokkide suhtes, mis võivad tekitada likviidsuspuudujäägi, millest tulenevalt võivad nad olla sunnitud kasutama avaliku sektori toetust.

- *Teeb ettepaneku meetmete kohta, millega parandada grupi kriisilahendusstrateegiate prognoositavust ja toetada vahendite integreeritumat jaotamist piiriüleste gruppide raames, sealhulgas stressiperioodidel.*
- *Toetab asjaomaste institutsioonide ja liikmesriikide vahelisi pooleliolevaid jõupingutusi tugevdada usaldusväärseid ja prognoositavaid kaitsemeetmete rahastamise mehhanisme, mis kooskõlas kriisilahenduse ja järelevalve Euroopa mõõtmega pangandusliidus ning rahvusvaheliste standarditega tagavad kriisilahenduse korral likviidsuse, kohaldades piisavaid kaitsemeetmeid.*

➤ *Usaldatavusnõuetega mitteseotud integratsiooniõkete kõrvaldamine*

Integratsiooni takistavad ka usaldatavusnõuetega mitteseotud tõkked, milles orienteerumine on piiriüleses pangandustegevuses kulukas. Ühtlustatud ELi raamistiku puudumisel on liikmesriikide maksejõuetusõigus jätkuvalt killustatud ja seab pankade piiriülesele tegevusele endiselt piiranguid, näiteks küsimustes, mis mõjutavad laenu tagatiste sundtäitmist pankrotiõiguse alusel. Kaasestadusandjad on teatavatel teemadel edusamme teinud, näiteks kehtestanud kriisiohje- ja hoiusekindlustusraamistiku alusel ühetaolise võlausaldajate hierarhia. Hetkeseisuga ei ole aga struktuursemad ja kaugeleulatuvamad püüdlused liidus maksejõuetusõigust ühtlustada liikmesriikide seas konsensust leidnud. Komisjon on valmis ja jätkuvalt pühendunud tegema tööd maksejõuetusõiguse täiendava ühtlustamise nimel.

Rahapesuvastased meetmed ja teatavad tarbijakaitse-eeskirjad on üle ELi suurel määral ühtlustatud, kuid liikmesriigid kohaldavad neid sageli erinevalt. Ühtlustatuse kõrgema taseme saavutamiseks tehti täiendavaid jõupingutusi, näiteks seoses Rahapesu ja Terrorismi Rahastamise Tõkestamise Ameti (AMLA) hiljutise loomisega ning uue tarbijakrediidi direktiivi alusel, mida kohaldatakse alates 20. novembrist 2026²⁰.

Usaldatavusnõuetega mitteseotud tõkked võivad heidutada panku pakkumast üleliidulisi pangandustooteid, nagu hoiuseid või jaelaene, mis tekitab lisakulusid, eriti seoses IT-süsteemidega, mida tuleb kohandada 27 liikmesriigi erinevatele riiklikele õiguskordadele. Konkurentsivõimet võivad suurendada digitaliseerimine ja tehnoloogia areng pangateenuste osutamisel (see tähendab avatud pangandus, varade tokeniseerimine, tehisintellekti mõju, sealhulgas juurdepääs kvaliteetsetele andmetele, eeskirjade kohandamine uute ärimudelitega, nagu hoiuseplatvormid, kliendile suunatud rakendused, e-rahakotid).

Sellega seoses teeb komisjon järgmist.

- *Teeb koostööd Rahapesu ja Terrorismi Rahastamise Tõkestamise Ametiga ELi ühtsete rahapesuvastaste eeskirjade rakendamisel, mida hakatakse liikmesriikides*

²⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. oktoobri 2023. aasta direktiiviga (EL) 2023/2225, mis käsitleb tarbijakrediidilepinguid ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2008/48/EÜ (ELT L, 2023/2225, 30.10.2023), nähakse tarbijakrediidi valdkonnas ette tarbijakaitse-eeskirjade täielik ühtlustamine, et tagada kõikide liidu tarbijate huvide kõrgetasemeline ja samaväärne kaitse ning luua hästi toimiv siseturk.

vahetult kohaldama alates 10. juulist 2027 ning millega ühtlustatakse põhimõttest „tunne oma klienti“ tulenevad nõuded ja kahtlustatava tegevuse teated üle liidu.

- *Jätkab tarbijakaitse-eeskirjade liikmesriikides kohaldamise jälgimist, et hõlbustada ja soodustada piiriülest tegevust, tagades tarbijatele lihtsama juurdepääsu pangateenuste laiemale valikule ja säilitades samal ajal sobiliku kaitsetaseme.*
- *Hindab, kas tarbijakaitse-eeskirjad on ülereguleeritud või kas neid kohaldatakse viisil, mis turgu ülemäära killustab.*
- *Jätkab digitaliseerimispotentsiaali ja pangandussektorile avalduva IT-mõju jälgimist, et tagada õigusraamistiku piisav paindlikkus ulatuslikumalt digitaliseeritud pangandusteenuste toetamiseks ja innovatsiooni edendamiseks, säilitades samal ajal kübervastupidavusvõime.*

3.2 Rahvusvaheliste standardite rakendamine, võttes arvesse ELi eripärasid ja tagades proportsionaalsuse

EL on rahvusvahelised standardid nõuetekohaselt vastu võtnud ning tegelenud mõnes valdkonnas ülereguleerimisega, kohaldades standardeid kõikide konsolideerimistasandite ja kõikide pankade, mitte ainult rahvusvaheliselt tegutsevate suurpankade suhtes. See lähenemisviis on küll oluliselt suurendanud vastupidavust, kuid selle järgimisel võidi jätta tähelepanuta teatavad ELi eripärad.

➤ *Rahvusvaheliste standardite rakendamine, võttes arvesse ELi eripärasid*

EL võttis 1. jaanuaril 2025 oma õigusesse vastu Basel III kokkuleppe, mille puhul kohaldatakse arvukaid üleminekumeetmeid. ELi kui ühe suurima pangandusturu järelevalveasutused ja komisjon osalevad rahvusvaheliste standardite kujundamises ning peaksid ennetavalt töötama selle nimel, et rahvusvahelistes raamistikes võetaks arvesse erinevaid turuolukordi, sealhulgas Euroopa pangandussektori oma. Lisaks tuleks rahvusvaheliste standardite ELi õiguses rakendamisel nõuetekohaselt arvesse võtta ELi pangandussektori eripärasid eesmärgiga aidata vältida ebaproportsionaalset mõju teatavatele tegevustele või pankadele ning tagada, et raamistik täidab oma usaldatavusnõuetega seotud eesmärgid tõhusal ja tasakaalustatud viisil.

Äärmiselt olulised on võrdsed võimalused rahvusvahelisel tasandil. Kuna mujal ei ole Baseli tururiski raamistiku teatavaid aspekte (kauplemiss portfelli põhjalik läbivaatamine) veel rakendatud, on komisjon astunud samme, et nende jõustumine ELis 1. jaanuarini 2027 edasi lükata. 4. juunil 2026 võttis komisjon vastu delegeeritud õigusakti, et leevendada raamistiku kohaldamise mõningast mõju kuni 2029. aasta lõpuni. Praegu kontrollivad kõnealust delegeeritud õigusakti nõukogu ja Euroopa Parlament.

EL kehtestab järk-järgult minimaalse väljundmäära²¹ koos mitme üleminekumeetmega, mille eesmärk on võimaldada pankadel ja ametiasutustel Baseli kokkuleppega järkjärguliselt kohaneda. Kolmandate riikide jurisdiktsioonides on samal ajal järgitud mitmesuguseid lähenemisviise, muu hulgas on minimaalse väljundmäära kasutamine täielikult lõpetatud. ELis asuvad sidusrühmad on väljendanud erinevaid seisukohti minimaalse väljundmäära tuleviku, sealhulgas kalibreerimise sobiliku taseme, nõuete kohaldamise tasandi (üksik- või konsolideeritud tasand), raamistikuga hõlmatud riskide ulatuse kohta ja selle koostoime kohta aluseks olevate standardmeetoditega, näiteks sellistes valdkondades nagu eriotstarbelised laenud, projekti rahastamine ja kaubandusega seotud rahastamine.

Hoolimata VKEsid toetavast tegurist on reitinguta äriühingute usaldatavusnõuete kohane käsitlus ELi õigusraamistiku jaoks struktuurne probleem. Kuna ELi äriühingud ja eelkõige VKEd kasutavad enamjaolt pankade, mitte kapitaliturgude pakutavat rahastust, ei ole valdaval enamikul neid välist krediidireitingut. Seepärast hindab komisjon võimalust välisreitingu vajadus kõrvaldada, et hõlbustada nende äriühingute juurdepääsu pankade pakutavale rahastusele. Selles hinnangus tuleks analüüsida ka seda, kas kavandatud poliitika võib vähendada äriühingute stiimuleid krediidireitingut taotleda, mis kahjustab läbipaistvust ja tugevamate omakapitali- ja äriühingu võlakirjade turgude pikaajalist kasvu ELis ning vähendab lõppkokkuvõttes pankadele äriühingutega seonduvate riskide hindamiseks kättesaadava teabe hulka Euroopa hoiuste ja investeringute liidu põhieesmärgi – edendada ühtse kapitalituru kaudu mitmekesisemaid rahastamisallikaid – saavutamiseks on vaja kaaluda strateegilisemat pikaajalist lähenemisviisi.

Hoolikalt tuleb kalibreerida ka elamukinnisvaraga seotud riskipositsioonide usaldatavusnõuete kohast käsitlust. Selles valdkonnas kehtivad nõuded võivad mõjutada juurdepääsu eluaseme rahastamisele, sealhulgas selle mõju elamispinna pakkumisele, ja konkreetsete turusegmentide toimimist ning samal ajal tuleb säilitada raamistiku riskitundlikkus. Samal ajal tuleb arvesse võtta ka seda, et hüpoteeklaenude suurendamiseks võetavad meetmed võivad tõsta eluasemehindu olukorras, kus pakkumine on piiratud, halvendades seeläbi taskukohasust ja kahjustades kavandatud eesmärgi täitmist.

Muudes valdkondades võib rahvusvahelise konkurentsivõime parandamiseks ja digitaliseerimise toetamiseks kaaluda usaldatavusraamistiku muutmist, näiteks tarkvaraga seotud vara käsitluse osas. ELi normide kohaselt peavad pangad tarkvarainvesteeringud oma esimese taseme omavahenditest suures ulatuses maha arvama. Selle lähenemisviisi alusel käsitletakse tarkvara füüsilise kuluna, mitte ettevõtte konkurentsivõimelise varana, ning paljud leiavad, et see seab ELi pangad muudes jurisdiktsioonides tegutsevate konkurentidega võrreldes ebasoodsamasse olukorda. ELi lähenemisviisi konservatiivsust võib aga näha ka eelisena ajal, mil tehisintellekti areng seab tarkvaraga seotud vara väärtuse kahtluse alla. Laiemalt peaks usaldatavusraamistik paremini kajastama immateriaalse vara rolli nüüdisaegses majanduses.

²¹ Minimaalne väljundmäär on regulatiivne kaitsemeede, mis piirab seda, mil määral pangad võivad organisatsioonisisestest riskimudelitega oma kapitalinõudeid võrreldes standardmeetoditega vähendada.

Samuti ei sõltu ELi pangandussektori konkurentsivõime ainult usaldatavusnõuetega seotud kaalutlustest, tehnoloogiast ega innovatsioonist. See sõltub ka pankade suutlikkusest meelitada rahvusvahelisel talenditurul ligi, hoida ja tasustada kõrge kvalifikatsiooniga spetsialiste. Sellel taustal hindab komisjon tasustamisraamistiku võimalikku kohandamist. Ajakohastatud tasustamiseskirjad võivad aidata parandada ELi pangandussektori konkurentsivõimet, tagades samal ajal, et tasustamispoliitika ei loo stiimuleid ülemääraste riskide võtmiseks.

Sellega seoses teeb komisjon järgmist.

- *Teeb selged ettepanekud minimaalse väljundmäära ja selle üleminekukorra mõju kohta reitinguta äriühingutele ja hüpoteeklaenude mõju kohta ELi pankade konkurentsivõimele, samuti selle koostoime kohta raamistiku muude osadega, sealhulgas meetmete kohta, millega vastupidavus ja majanduse laiem rahastamine omavahel nõuetekohaselt tasakaalu viia.*
- *Jälgib ka edaspidi rahvusvaheliste standardite rakendamist eri jurisdiktsioonides ning rakendab ELi pikaajalist strateegilist lähenemisviisi tururiski kapitalinõuetele, tuginedes saadud kogemustele ja võrdseid võimalusi käsitlevatele kaalutlustele.*
- *Hindab eriotstarbeliste laenude kaudu tehtavate strateegiliste investeeringute, sealhulgas taristu- ja energiapöördeprojektide rahastamise reguleerimist, samuti kaubanduse rahastamise reguleerimist eesmärgiga tagada, et Euroopa pangad suudavad toetada Euroopa äriühinguid ja tugevdada tarneahela turvalisust.*
- *Teeb ettepaneku vaadata läbi pankade tarkvaraga seotud varasse tehtavate investeeringute usaldatavusnõuete kohane käsitus eesmärgiga tagada, et raamistik vastab usaldatavusnõuetele, on kooskõlas digi- ja küberriskide keskkonnaga ning pakub pankadele sobilikke stiimuleid innovatsiooni ja digitaalsesse vastupidavusse investeerimiseks.*
- *Uurib võimalikke meetmeid, mille abil tagada intellektuaalomandimahukatele äriühingutele ja laiemalt mittemateriaalsele majandusele juurdepääs laenudele, sealhulgas kutsudes asjakohaseid sidusrühmi arutama suutlikkuse suurendamise programmide, hindamisraamistike ja riskijagamismehhanismide üle. Selles töös võetakse arvesse idu- ja kasvufirmade strateegia tulevase intellektuaalomandiga seotud meetmeid, näiteks Euroopa innovatsiooniakti.*
- *Hindab praeguse tasustamisraamistiku võimalike kohanduste mõju oluliste riskide võtjatele ja ELi pangandussektorile. Komisjon hindab, kuidas vähendada ebavajalikku koormust ja keerukust, tulla toime soovimatu mõjuga töötasustruktuuridele, hoida ära moonutusi spetsialiseerunud talentide nimel konkureerimisel ja kohandada raamistikku süsteemsete riskidega.*

➤ *Õigusraamistikus proportsionaalsuse tagamine*

Euroopa vajab suurpanku, kes suudavad konkureerida rahvusvahelistel turgudel, kus mastaap on määrav, aga ka väiksemaid, rohkem kohalikule tasandile orienteeritud panku. Väiksemad pangad toetavad ELi investeerimisprioriteete ja VKEde rahastamist kohalikul tasandil, sealhulgas vähem arenenud piirkondades, tuginedes oma lähedusele ja kokkuvõttes pakkudes paremaid laenuitingimusi.

ELi õigusraamistikus tunnistatakse väiksemate ja lihtsama struktuuriga pankade eripärasid, kuid raamistiku keerukus võib väiksemaid panku siiski ebaproportsionaalselt mõjutada. Väikestele ja vähem keerukatele pankadele paremini kohandatud kord peaks olema mõõdetavalt lihtsam ja nõuete täitmise kulude osas vähem koormav, säilitades samal ajal piisavad riskipõhised nõuded, kaitstes finantsstabiilsust ja jättes alles stiimulid riskijuhtimistavade parandamiseks.

Sellega seoses teeb komisjon järgmist.

- *Teeb ettepaneku kehtestada kapitalinõuete määruses kord, mis võimaldab väikeseid ja vähem keerukaid panku, olenemata nende juriidilisest ja korralduslikust struktuurist, õigusraamistikus selgemini kindlaks teha; see võib hõlmata praeguste kriteeriumide ja künniste korrigeerimist, et kajastada ELi pangandussektori tegelikku olukorda, kohaldades usaldatavusnõuete, makrotasandi usaldatavusnõuete ja kriisilahenduse mõõdet käsitlevates asjakohastes raamistikes vähem, kohandatud ja lihtsamaid nõudeid. Samuti peaks see kord võimaldama Euroopa Pangandusjärelevalvel töötada välja 2. ja 3. tasandi meetmed viisil, milles võetakse väikeste ja vähem keerukate pankade vajadusi tõhusamalt arvesse, kehtestades väiksema arvu nõudeid ja menetlusi.*
- *Pangandusliidu väljakujundamise kontekstis jätkab komisjon dialoogi ühtse järelevalvemehhanismi ja Ühtse Kriisilahendusnõukoguga proportsionaalsuse tõhusa kohaldamise üle, sealhulgas seoses konkreetsete asjaoludega, mis õigustavad krediitiasutuste liigitamist vähem olulisteks, hoolimata sellest, et nad vastavad ühtse järelevalvemehhanismi määruses sätestatud makseviivituse olulisuse kriteeriumidele.*

Lisaks panustavad kapitalituru mitmekesisusse ja tugevusse investeerimisühingud, osutades teenuseid, mis nii täiendavad krediitiasutuste teenuseid kui ka konkureerivad nendega, näiteks pakkudes likviidsust, aidates kaasa kapitali tõhusale jaotamisele ning toetades omakapitali- ja võlaväärtpaberite emiteerimist. Kõrvaldada tuleb ka kõik õigusraamistikus esinevad investeerimisühingute panust piiravad põhjendamatud tõkked. Euroopa Pangandusjärelevalve ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve ühisarvamuses investeerimisühingute usaldatavusraamistiku toimimise kohta²² jõeldati, et määrus täidab oma algsed eesmärgid, kuid soovitati sihipäraseid muudatusi.

Sellega seoses teeb komisjon järgmist.

²² Euroopa Pangandusjärelevalve (2025), „[The EBA and ESMA recommend targeted revisions to the investment firms' prudential framework](#)“ (EBA ja ESMA soovivad investeerimisühingute usaldatavusraamistiku sihipäraselt läbi vaadata).

- *Teeb ettepaneku teha investeerimisühingute usaldatavusraamistikus, sealhulgas künniste ülesehituses, juhtimises ja tasustamist käsitlevates nõuetes sihipäraseid muudatusi ning vaadata läbi kapitali- ja likviidsusnõuete kalibreerimine.*

3.3 Õigusraamistiku lihtsustamine

Õigusraamistiku lihtsustamine võib tuua pankadele ja järelevalveasutustele käegakatsutavat kasu, nõrgendamata nende vastupidavust. Raamistikku on keerukamaks muutnud mikrotasandi usaldatavusnõudeid, kriisilahendust ja makrotasandi usaldatavusnõudeid käsitlevate eeskirjade järjestikune läbivaatamine, mida sageli tehakse autonoomselt, pööramata piisavalt tähelepanu nende koostoimele. Praegu on vaja võtta meetmeid ülemäärase detailsuse ning eri eeskirjade siseselt ja vahel esinevate kattuvuste ja ebajärjepidevuste kõrvaldamiseks. Ebavajaliku keerukuse vähendamine ei tohiks aga kaasa tuua reguleerimise vähendamist sel määral, mis oluliselt nõrgendab pangandussektori vastupidavust, sest vastupidavus on sektori konkurentsivõime eeltingimus.

Lisaks on õigusraamistiku kohane aruandlus muutunud põhjendamatult koormavaks ja kulukaks. Selliste aruannete arvu, mis ei aita proportsionaalselt parandada vastupidavust ja integratsiooni, tuleks õigusraamistikus vähendada või need aruanded sealt välja jätta.

➤ Mikrotasandi usaldatavusnõudeid käsitlevad eeskirjad

Mikrotasandi usaldatavusnõudeid käsitlevad eeskirjad hõlmavad 1. samba kohaseid nõudeid, 2. samba kohaseid nõudeid ja 2. samba kohaseid suuniseid. 1. samba kohaste nõuetega määratakse kindlaks panga hoitava kapitali kohustuslikud tasemed. 2. samba nõuetega kehtestatakse konkreetsete pankade kapitali tasemed ja ka 2. samba suunised käsitlevad konkreetseid panku, kuid ei ole siduvad ja kajastavad järelevalvealaseid ootusi sellise kapitali kogutaseme kohta, mida pangad peaksid stressiperioodidel vastu pidamiseks hoidma. Lisaks riskipõhiste nõuetele võivad järelevalveasutused kehtestada 2. samba raames ka finantsvõimenduse määra käsitlevaid nõudeid.

2. samba nõuete ja suuniste praeguse ülesehituse ja kohaldamise üle on muret väljendatud, eeskätt mis puudutab võimalikke kattuvusi muude nõuetega, mis võib tuua kaasa topeltarvestuse. Samuti on väljendatud muret 2. samba nõuete ja suuniste kehtestamisel kasutatavate meetodikate piiratud läbipaistvuse üle ning seepärast on vaja otsuseid täpsemalt selgitada, suurendada parandusmeetmete selgust ja nendega seotud stiimuleid ning põhjalikumalt kajastada seotud riske.

Ühtse järelevalvemehhanismi raames on juba võetud kohustus viia ellu mitu 2. samba nõuete ja suunistega seotud täiustust. Mehhanismi alusel on hiljuti rakendatud 2. samba nõudeid käsitlev uus meetodika ning pakutud välja reformikava, mille eesmärk on suurendada usaldatavusjärelevalve tõhusust, tulemuslikkust ja riskipõhist lähenemisviisi üldisemalt. Nende reformide näol on tegemist olulise sammuga asjakohase järelevalvealase läbivaatamisraamistiku tagamisel. Selle poolelioleva töö täiendamiseks võib kaaluda

lisameetmeid, millega tagada, et järelevalvenõuded püsivad riskipõhised ja proportsionaalsed, vältides samal ajal ebavajalikku keerukust või kattuvust muude kapitaliraamistiku aspektidega.

Sellega seoses teeb komisjon järgmist.

- *Teeb ettepaneku meetmete kohta, millega tõhustada 2. samba kohaste suuniste toimumist, et tagada nende sihipärane kohaldamine.*
- *Teeb ettepaneku kõrvaldada finantsvõimenduse määraga seotud 2. samba kohased kapitalinõuded.*

➤ **Kriisilahendust käsitlevad eeskirjad**

ELi kriisilahenduseeskirjade kohaselt peavad pangad hoidma minimaalse summa ulatuses omavahendeid ja kõlblike kohustusi (omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõue), millega tagada, et nad suudavad maksejõuetuse korral kahjumi katta. Omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõue on küll suurendanud ELi pankade vastupidavust, kuid selle praegune ülesehitus on muutunud keeruliseks ja mõnel juhul dubleerivaks, täpsemalt on omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõude ning rahvusvaheliste standarditega seotud kogu kahjumikatmisvõimet käsitlevate nõuete kohased aktsepteeritavuse kriteeriumid ja kalibreerimine erinevad. See keerukus halvendab prognoositavust ja järjepidevust ning mõjutab ELi pankade võrdseid võimalusi.

Samuti sisaldavad kriisilahenduseeskirjad omavahendite suhtes kohaldatavast korrast tulenevaid täiendavaid sätteid, mis on omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõude vahendite puhul mõnikord ülemäära keerulised. Näiteks eelneva loa saamise kord, mille eesmärk on kaitsta pankade kahjumikatmisvõimet, on tekitanud halduskoormuse pankadele ja kriisilahendusasutustele. Kuigi Ühtne Kriisilahendusnõukogu on teinud ettepaneku uue ühtsema lähenemisviisi kohta, millega kiirendada kõnealuste lubade andmist pankadele, kes soovivad oma omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõude instrumente tagasi osta või need asendada, on olukorra parandamiseks vaja võtta täiendavaid meetmeid.

Lisaks omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõude kindlaksmääramisele peavad Ühtne Kriisilahendusnõukogu ja liikmesriikide kriisilahendusasutused koostama pankade kriisilahenduskavad. See on pikk ja koormav protsess, milles ei kajastu asjaolu, et pärast mitmeid kordusi on pankade kriisilahenduskavad praegu küpsemad ning neid saaks lihtsustada, et vabastada pankades ja ametiasutustes ressursse, mille saaks suunata kavade kasutuselevõtmisele ja testimisele.

Sellega seoses teeb komisjon järgmist.

- *Teeb ettepaneku omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõude raamistik läbi vaadata ning lähendada seda rahvusvahelistele standarditele, kõrvaldades ebavajalikud lahkevused kogu kahjumikatmisvõimet käsitlevast standardist ning kehtestades lihtsama, automaatsema ja prognoositava kalibreerimise. Läbivaadatud raamistikuga säilitatakse kriisilahendusraamistiku vastupidavus ja*

kriisilahenduskõlblikkuse stiimulid ning tagatakse, et eeskätt väiksemate pankade suhtes kohaldatavad nõuded on proportsionaalsed.

- *Teeb ettepaneku tugevas finantsseisundis pankadele lubade andmise ühtlustatud protsessi kohta, et kiirendada tagasioste käsitlevate lubade andmist ja kohustuste juhtimist, vähendada nõuete täitmisega seotud kulusid ja suurendada paindlikkust, säilitades samal ajal kriisilahenduskõlblikkuse ja tagades kogu kahjumikatmisvõimet käsitlevate standardite järgimise.*
- *Teeb ettepaneku muuta teatavad kriisilahenduse kavandamise etapis tehtavad hindamised, sealhulgas kriisilahenduse kavandamise tsüklite sagedust või seotud vastuvõtmismenetlusi käsitlevad hindamised proportsionaalsemaks, et need kajastaksid asjaolu, et kriisilahenduse kavandamisega seotud tegevus on alates kriisiohjeraamistiku kehtestamisest küpsuse saavutanud.*

➤ *Makrotasandi usaldatavusnõudeid käsitlevad eeskirjad*

Makrotasandi usaldatavusmeetmete kehtestamise eest vastutavad liikmesriikide ametiasutused, võttes arvesse oma riigi pangandussüsteemi ja majandusüklite eripärasid, ning nende käsutuses on muu hulgas sellised vahendid nagu kapitalipuhvrid, riskikaalu korrigeerimise vahendid ja laenuvõtmisel põhinevad meetmed. Kõige mõjusamad makrotasandi usaldatavusmeetmed on kapitalipuhvrid, mis kehtestatakse lisaks 1. ja 2. samba kohastele nõuetele ning mida pangad võivad raskuste korral kasutada, et vähendada finantsvõimendust ja jätkata majandusele laenu andmist. Ühtlustatud ELi metoodika puudumisel on see detsentraliseeritud raamistik muutunud eriti keeruliseks, kajastades kapitalipuhvrite suurt arvu, konkreetsete riskide ja sündmuste jaoks ette nähtud puhvrite ülesehitust ning liikmesriikide kaalutusõigust puhvrite taseme kehtestamisel ja nende pankade kindlakstegemisel, kelle suhtes puhvreid kohaldatakse. Prognoositavuse ja järjepidevuse puudumine selle raamistiku kohaldamisel võib mõjutada pankade äriotsuseid, eelkõige piiriülese tegevuse, konsolideerumise või reorganiseerimise korral. Peale selle tekitab täiendavat keerukust mitmetasandiline juhtimine, milles osalevad ELi ja liikmesriikide ametiasutused. Nende probleemide olemasolu kinnitavad nii Euroopa Keskpanga kõrgetasemelise töökonna soovitusel lihtsustamise kohta²³ kui ka vastused sihtkonsultatsioonile.

Sellega seoses teeb komisjon järgmist.

- *Teeb ettepaneku makrotasandi usaldatavusraamistik läbi vaadata, et tagada lihtsam meetmete kogum ning makrotasandi usaldatavusvahendite ühtlustatum ja järjepidevam rakendamine kogu ELis. Konkreetsemalt tuleks vähendada puhvrite arvu (vastutsükliline puhver, süsteemse riski puhver) ning parandada nende ülesehitust ja kalibreerimist. Muid süsteemselt olulisi ettevõtteid käsitlevat*

²³ Euroopa Keskpank (2025), „[Simplification of the European prudential regulatory, supervisory and reporting framework](#)“ (Euroopa usaldatavusnõuete õigus-, järelevalve- ja aruandlusraamistiku lihtsustamine).

raamistikku tuleks ühtlustada, kõrvaldades puudused muude süsteemselt oluliste ettevõtjate kindlakstegemisel ja puhvri kalibreerimisel.

➤ ***Mikrotasandi usaldatavusnõudeid, kriisilahendust ja makrotasandi usaldatavusnõudeid käsitlevate eeskirjade koostoime***

Erinevad asjakohased asutused rakendavad mikrotasandi usaldatavusnõudeid, makrotasandi usaldatavusnõudeid ja kriisilahendust käsitlevaid eeskirju autonoomselt, kuid need toimivad koos viisil, mille tulemusel on nõuded sageli dubleerivad ja ebajärjepidevad. See tulemus tekitab pankadele ülekoormust kattuvate kapitalikihtide tõttu, mis on kehtestatud eri eesmärkidel, kuid võivad teataval juhudel olla seotud samade riskidega ja tekitada soovimatuid piiranguid stressiperioodidel kapitalipuhvrite kasutamisele. Näiteks kapitalipuhvri nõuete ja muude miinimumnõuete (finantsvõimenduse määr ning omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõue) täitmiseks ette nähtud teatavate vahendite topeltarvestus võib takistada pankadel ilma nõudeid rikkumata puhvreid kasutada. Puhvrite kasutamise võivad keerulisemaks muuta ka investorite hoiakud ja mure seoses kasumlikkusega. Nende probleemide lahendamiseks peavad asjakohased asutused järgima mikrotasandi usaldatavusnõuete, kriisilahendusnõuete ja makrotasandi usaldatavusnõuete kehtestamisel terviklikku lähenemisviisi. Ametiasutustel peaks küll säilima kaalutusõigus, ent nõuete kehtestamine peaks olema prognoositavam ja läbipaistvam, et pangad saaksid kapitali tõhusamalt planeerida ja pakkuda finantsturule suuremat läbipaistvust.

Sellega seoses teeb komisjon järgmist.

- *Teeb ettepaneku mikrotasandi usaldatavusnõudeid, kriisilahendust ja makrotasandi usaldatavusnõudeid käsitlevate eeskirjade rakendamise eest vastutavate ametiasutuste vahelise tugevama koordineerimismehhanismi kohta eesmärgiga tagada, et nõudeid kehtestatakse sidusalt ning nende puhul kehtib tugevdatud ja selgem vastutus. Ametiasutused peavad tõhustama koordineerimist ja teabevahetust, käsitledes terviklikult nii kogu süsteemi kui ka asjaomase panga üldisi kapitalivajadusi.*
- *Vaatab läbi menetlused, et vajaduse korral muuta kogu raamistikus tehnilisi standardeid, tugevdada Euroopa Pangandusjärelevalve tehtavate mõjuhinnangute nõuet ning tõhustada aruandlus-/kontrollimehhanisme seoses volituste andmise ja kasutamisega.*
- *Teeb ettepaneku viia teatavad mikrotasandi usaldatavusnõudeid, kriisilahendust ja makrotasandi usaldatavusnõudeid käsitlevad eeskirjad üle vahetult kohaldatavatesse määrustesse, et suurendada selgust ja järelevalvealast ühtsust ning vähendada pankade halduskoormust.*

➤ ***Aruandlus- ja avalikustamismõuete ühtlustamine***

Kuigi aruandlus- ja avalikustamismõuded on hästi toimiva pangandussektori jaoks äärmiselt olulised, on pankade aruandlusraamistik muutunud väga koormavaks. ELi pankade aruandluskulud, mille alla kuuluvad kõik aruandlussüsteemi käitamisega seotud kulud (töötajad, IT, õigus-, raamatupidamis-, auditi- ja nõustamisteenused), moodustavad kokku hinnanguliselt 11,2 miljardit eurot aastas²⁴. Aruandluskoormus tuleneb aruandlusnõuete sagedasest muutmisest, ebavajalikust keerukusest, selguse ja järjepidevuse puudumisest ning aruandluse dubleerimisest, mis on tingitud andmete piiratud jagamisest ametiasutuste vahel.

Aruandlusnõuete lihtsustamiseks ja ühtlustamiseks on juba astutud märkimisväärsed samme, mis on kooskõlas ka komisjoni järelevalveandmete strateegiaga²⁵. Nende hulka kuuluvad õigusaktide muudatused, mille eesmärk on lihtsustada avalikustamisel järelevalveandmete taaskasutamist, ning muud meetmed, millega oluliselt leevendatakse väikeste ja lihtsa struktuuriga asutuste aruandluskoormust (3. samba andmekeskus), andmete paremat jagamist käsitlev määrus, millega piiratakse dubleerivaid andmepäringuid ning nõutakse ELi ametiasutustelt liigsete aruandlusnõuete korrapärast läbivaatamist ja kaotamist ning ka integreeritud aruandluse valdkonnas suuremate jõupingutuste tegemist,²⁶ ja esimene koondpakett ning ELi taksonoomia ja Euroopa kestlikkusaruandluse standardite järgnev lihtsustamine²⁷. Kui Euroopa ühtne juurdepääsupunkt kasutusele võetakse ja toimima hakkab, siis parandab ka see juurdepääsetavust ja vähendab dubleerimist, võimaldades keskset elektroonilist juurdepääsu panku ja nende tooteid käsitlevatele avalikele andmetele. Komisjon suhtleb ka edaspidi Euroopa Pangandusjärelevalvega eesmärgiga veenduda, et usaldatavusnõudeid käsitlev aruandlus ja avalikustamismõuded on proportsionaalsed ja kooskõlas laiemaga säästvusraamistikuga.

Peale selle on Euroopa Pangandusjärelevalve juba rakendanud mitu sisulist meetet pankade aruandluskoormuse vähendamiseks. Koos 2026. aastal väljapakutud lisameetmetega vähendatakse andmepunktide arvu ELi aruandlusraamistikus eelduste kohaselt 50 % võrra²⁸. Edusammudest hoolimata kinnitavad sidusrühmad veelgi suurema ühtlustamise vajadust, pidades esmatähtsaks aruandluse integreerimist, proportsionaalsust ja tehnoloogilist ajakohastamist.

Sellega seoses teeb komisjon järgmist.

- ***Toetab üleminekut praeguselt aruandlussüsteemilt usaldatavusnõudeid, statistikat ja kriisilahendust käsitlevale integreeritumale aruandlusele, mille aluseks on usaldusväärne juhtimiskord ja ühine andmesõnastik, ning pakub asjaomastele***

²⁴ Euroopa Pangandusjärelevalve (2021), „[Study of the cost of compliance with supervisory reporting requirements](#)“ (Järelevalvelise aruandluse nõuete täitmise kulude uuring).

Euroopa Komisjon (2021), „[Strategy on supervisory data in EU financial services](#)“ (ELi finantsteenuste järelevalveandmete strateegia).

²⁶ ELT L, 2025/2088, 21.10.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2088/oj>.

²⁷ Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiive (EL) 2022/2464 ja (EL) 2024/1760 seoses kuupäevadega, millest alates peavad liikmesriigid kohaldama teatavaid äriühingute kestlikkusaruandluse ja hooldsuskohustuse nõudeid ([COM\(2025\) 80 final](#)).

Euroopa Pangandusjärelevalve (2026), „[Efficient reporting: simpler, smarter, proportionate](#)“ (Tõhus aruandlus: lihtsam, arukam, proportsionaalne).

ametiasutustele pankade aruandluse ühiskomitee nõuannete põhjal stiimuleid tehnilise töö jätkamiseks ja käegakatsutavate täiustuste tegemiseks.

- *Võttes arvesse kõiki kasutatavaid võimalusi ELi pangandussektori konkurentsivõime parandamiseks, sealhulgas võimalust Euroopa Pangandusjärelevalve volitused läbi vaadata, teeb ettepaneku õigusakte vajaduse korral sihipäraselt muuta, et anda Euroopa Pangandusjärelevalvele volitused muuta aruandlus tehnilisel tasandil veelgi proportsionaalsemaks, lihtsamaks ja automatiseeritumaks, sealhulgas seoses väiksemate aruandlusvigade olulisuse läve ja muude aruandluskoormust põhjendamatult suurendavate aspektidega.*
- *Teeb ettepaneku muuta Euroopa Pangandusjärelevalve määrust 2. tasandi õigusaktide osas, et kajastada turgude integreerimise ja järelevalve paketi alusel Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve määruse muutmise ettepanekus tehtud muudatusi. Kutsub Euroopa Pangandusjärelevalvet uuendama oma ühtseid interaktiivseid eeskirju, sidudes oma veebisaidil kõik 3. tasandi suunised ning küsimused ja vastused otseselt õigusraamistiku vastavate sätetega, parandades seeläbi juurdepääsetavust ja läbipaistvust. Osana sellest protsessist võib Euroopa Pangandusjärelevalve vaadata läbi olemasolevad küsimused ja vastused ning eemaldada need, mis on aegunud.*
- *Toetab Euroopa Pangandusjärelevalvet ja teisi ametiasutusi dubleeriva aruandluse korrapärasel läbivaatamisel, vähendamisel ja kaotamisel kooskõlas andmete paremat jagamist käsitleva määrusega.*
- *Teeb liikmesriikide ametiasutustega koostööd, et piirata täiendavat riiklikku aruandlust, sest see tekitab aru andvate üksuste jaoks märkimisväärset keerukust ja suurendab nende koormust. Pakub liikmesriikide ametiasutustele stiimuleid andmete paremat jagamist käsitleva määruse kohase andmete jagamise võimaluse igakülgselt kasutamiseks.*

4. Konkurentsivõime kui jagatud vastutus

ELi pangandussektori konkurentsivõime suurendamine nõuab kõikidelt asjaomastelt sidusrühmadelt kultuurimuutust. Pangandussektori riskid peavad olema hästi juhitud, eriti praeguses kontekstis, kus varasematele krediidi, tegevuse ja turusuundumustega seotud riskidele on lisandunud uuemad, kübertegevuse, geopoliitiliste pingete, keskkonna- ja kliimaohtudega seotud riskid. Riskijuhtimises tuleks aga keskenduda olulistele riskidele, liikudes eemale üksnes nõuete täitmisel põhinevatest meetoditest, et tagada tõhusam, terviklikum ja suunatum lähenemisviis riskijuhtimisele.

Komisjon peaks ennetavamalt jälgima ja tagama, et riskide võtmise ja finantsstabiilsuse vahel valitseb sobilik tasakaal, nii et raamistik ja selle kohaldamine ei kahjusta konkurentsivõimet ja majanduskasvu. Reguleerivad ja järelevalveasutused peaksid keskenduma üldise finantsstabiilsuse seisukohast kõige olulisematele riskidele ning vältima täieliku

riskitalumatuse kultuuri, sest see võib takistada pankadel majandustegevust toetada. Poliitikakujundajad peaksid loobuma liikmesriikide turgu killustavate eripärade arvessevõtmisest. Aruandekohustuse täitmise vahendeid tuleks kasutada maksimaalses ulatuses, ja kui need ei ole tõhusad, siis neid tugevdada.

Komisjon on peamine ELi konkurentsivõime ja konkurentsipoliitika elluviimise eest vastutav liidu institutsioon. Edaspidi täidab komisjon tõhusamalt oma kohustust Euroopa pangandussüsteemi toimimine ja selle mõju siseturule korrapäraselt läbi vaadata, aidates tagada, et järelevalve- ja kriisilahendusala tegevus on jätkuvalt tõhus ja proportsionaalne ning toetab ühtse turu sujuvat toimimist ja ELi konkurentsivõimet²⁹. Komisjon teeb Euroopa Pangandusjärelevalvega koostööd selle tagamiseks, et järelevalvesuunised, eriti kui nende suhtes kohaldatakse nõuete täitmise ja selgitamise protsessi, on proportsionaalsed.

Samal ajal peavad pangad, nende kõrgem juhtkond ja töötajad, samuti audiitorid ja raamatupidajad olema valmis selles kultuurimuutuses osalema ja võtma suurema vastutuse olulisusel põhineva õigusaktide kohaldamise eest. Kuigi reguleerivad ja järelevalveasutused peaksid järgima proportsionaalsemat lähenemisviisi ja tegutsema oma meetmete – olgu need siis õigusaktid, suunised või küsimused ja vastused – keerukuse, kestuse ja üksikasjalikkuse taseme vähendamise nimel, peavad pangad täitma oma osa ja mitte pidevalt nõudma suuniseid üha suurema õiguskindluse saavutamiseks. Õigusnormide täitmisel tuleb lähtuda nende sisust, mitte formaalselt kastikestesse märkeid teha. Sellise käitumise muutmine, mis on kokkuvõttes loonud ülimalt reguleeritud, ülemäära keerulise ja valdavalt riskide vältimisel põhineva panganduskeskkonna, on jagatud vastutus.

Sellega seoses teeb komisjon järgmist.

- *Teeb koostööd Euroopa Pangandusjärelevalve, järelevalveasutuste ja turuosalistega, et selgemalt eristada nõudeid, mida peab täitma, ja mittesiduvaid suuniseid, millega ühtlustatakse nõuete kohaldamist.*
- *Kaalub (nii Euroopa Parlamendi ja liikmesriikide parlamentide kui ka nõukogu ja liikmesriikide valitsuste tasandil) võimalust anda Euroopa Pangandusjärelevalvele ja Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogule volitus koostada olemasolevate aruandlusmenetluste tugevdamiseks korrapäraselt aruandeid pankade kapitalinõuete piisavuse kohta kogu ELis.*
- *Teeb koostööd ELi ja liikmesriikide ametiasutustega eesmärgiga tagada, et järelevalvetavad on panga organisatsioonilise mudeli suhtes neutraalsed ega pärsi piiriülest pangandustegevust, sealhulgas filiaalide kaudu, ega teenuste vaba osutamist.*
- *Korraldab ühtse järelevalvemehhanismi ja Ühtse Kriisilahendusnõukoguga ning võimaluse korral teiste asjakohaste sidusrühmadega korrapäraseid arutelusid, et vahetada mõtteid pangandussüsteemi toimise ning järelevalve- ja kriisilahendusmeetmete mõju üle siseturu sujuvale toimimisele.*

²⁹

Määruse (EL) nr 1024/2013 artikkel 32 ja määruse (EL) nr 806/2014 artikkel 94.

5. Edasine tegevus ja järgmised sammud

Komisjon on käesolevas teatises kirjeldanud edasisi samme konkurentsivõimelisema ELi pangandussektori suunas, kus säästud seotakse paremini investeringutega, kasutatakse paremini ära nii piiriüleste kui ka omamaiste turgude potentsiaali ning tagatakse, et kodumajapidamistele ja ettevõtjatele pakutakse kõige laiemat valikut rahastamisvõimalusi, kõige väiksemaid kulusid ja kõige suuremat tulu. Konkurentsivõimelisem pangandussektor peab olema vastupidav, kasumlik ning avatud konkurentsile ja innovatsioonile. Nende edasiste sammude elluviimiseks on vaja olulist, kõikehõlmavat ja tulevikku suunatud reformi, milles keskendutakse suurt mõju avaldavatele täiustustele.

Komisjon tunnustab kaasseadusandjate eesmärki reformida pangandussektorit ja tugevdada ELi pankade konkurentsivõimet, nagu on märgitud Euroopa Ülemkogu 2025. aasta detsembri³⁰ ja 2026. aasta märtsi³¹ järeldustes ning Euroopa Parlamendi aastaaruandes pangandusliidu kohta³².

Seepärast soovib komisjon kõikidel sidusrühmadel seada vajalike reformide täitmisel kaugeleulatuvaid eesmärke ja ootab tagasisidet käesoleva teatise kohta, valmistades ette meetmeid, mille kohta esitatakse ettepanek 2027. aasta esimeses kvartalis.

³⁰ Euroopa Ülemkogu (detsember 2025), „[Järeldused finantsteenuseid reguleerivate liidu õigusnormide lihtsustamise kohta](#)“.

³¹ [Euroopa Ülemkogu kohtumise järeldused](#) (märts 2026).

³² Euroopa Parlament (aprill 2026), „[Pangandusliidu 2025. aasta aruanne](#)“.